

Resultaten bevraging veehouders

Via een enquête werd er enerzijds gepeild naar de interesse voor kleinschalig en op korte afstand slachten en anderzijds naar de concrete invulling van dergelijke microslachthuizen. Ook is het belangrijk te weten wie actief wil participeren in de oprichting van een dergelijk microslachthuis.

Basisinformatie respondenten

De bevraging werd verspreid via de nieuwsbrieven van de Vlaamse Schapenhouderij, Steunpunt Korte Keten en BioForum. De respondenten vertoonden een evenredige verspreiding over Vlaanderen, zonder uitgesproken aanwezigheid in een bepaalde provincie.

Verder werd er gevraagd naar de hoofdbezigheid van de respondenten, of eerder wat hun relatie is tot het eventueel gebruik van een microslachthuis. Het overgrote merendeel (80%) van de deelnemers gaf aan **veehouder** te zijn, enerzijds in hoofdberoep (47%), anderzijds in bijberoep (23%) en daarnaast ook als hobbymatige dierenhouder (10%).

Over de enquête

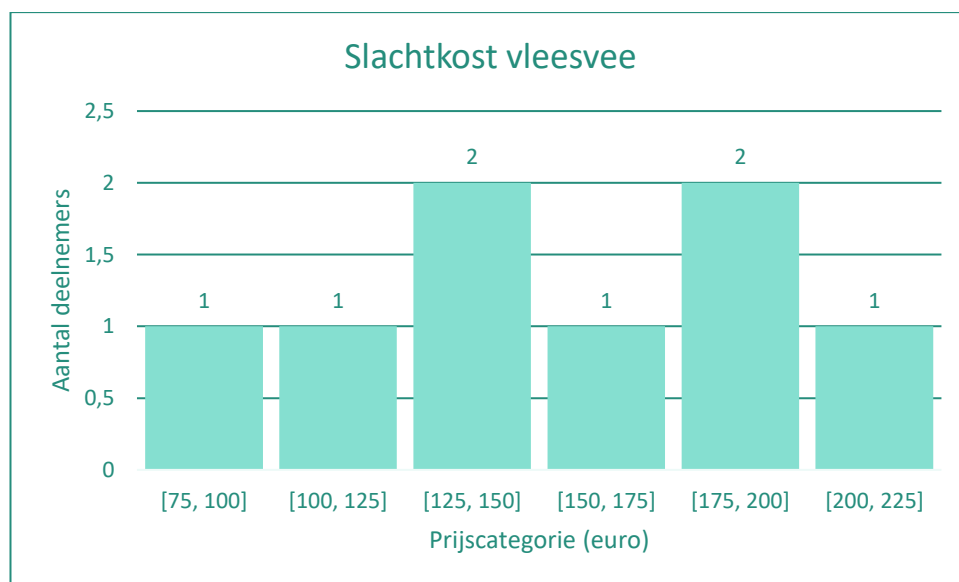
- De enquête werd door de projectpartners in samenspraak met de stuurgroep van het project opgesteld.
- De digitale enquête kon via het enquêteplatform enquetesmaken.com worden ingevuld.
- De bevraging liep tussen 25 februari en 25 april 2022 en telde 89 deelnemers.
- Van de 89 deelnemers waren er 70 die de volledige bevraging hebben ingevuld. Hiernaast waren er 3 deelnemers die slechts een deel van de bevraging invulden. De 16 deelnemers die niet verder geraakten dan de eerste drie tot vier vragen werden weggelaten uit de analyse.

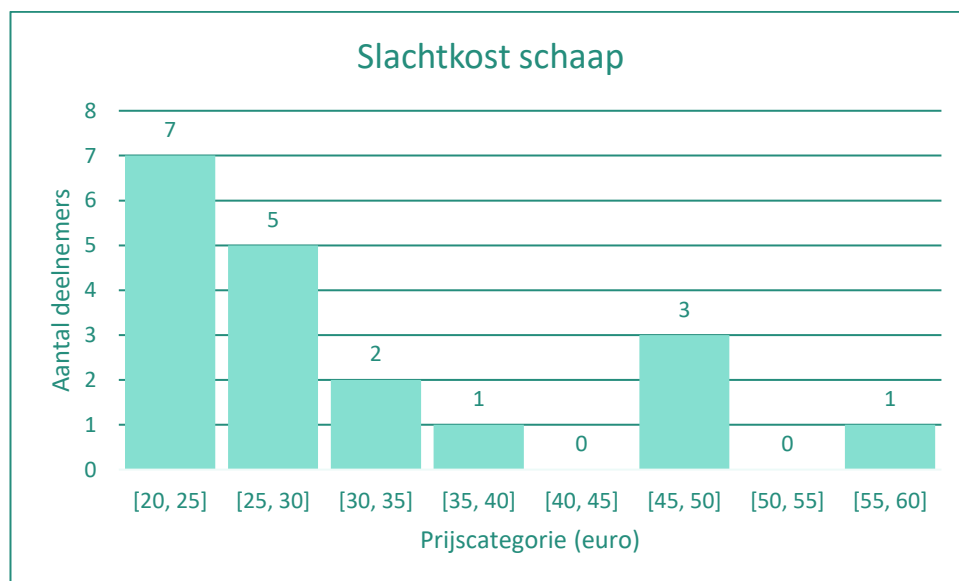
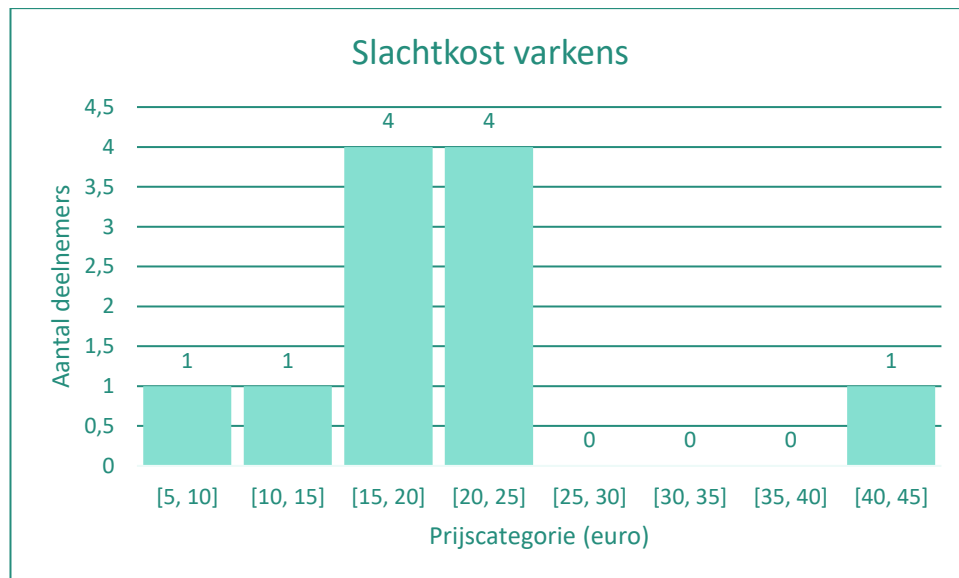
Om de **toekomst van de bedrijven** in de komende jaren te kennen, werd gepolst naar de leeftijd van de respondenten. Daarnaast werd ook de vraag gesteld of het waarschijnlijk is dat het bedrijf via de huidige bedrijfsleider of via een opvolger de komende 5 jaar nog zou bestaan. De meeste deelnemers hadden een leeftijd tussen de 30 en 45 jaar, maar elke leeftijdscategorie tot en met 75 jaar was vertegenwoordigd. Niemand van de respondenten gaf aan dat hun bedrijf de komende 5 jaar zal stoppen, en 14% gaf aan onzeker te zijn over het voortbestaan van het bedrijf. De overige 86% was er zeker van dat het bedrijf via henzelf of via een opvolger zou voortbestaan.

Slachtaantallen en -kosten in 2021

Om een zicht te krijgen op de hoeveelheid dieren die deze veehouders jaarlijks slachten, werd gevraagd naar het **totaal aantal dieren** dat ze in 2021 hebben laten slachten en naar de **gemiddelde slachtkost per dier**. Uit de antwoorden blijkt dat er voornamelijk interesse was in het laten slachten van schapen, gevolgd door varkens en vleesvee, maar ook in het laten slachten van kippen. De prijs voor het slachten van vleeskoeien lag tussen 125 euro en 200 euro per dier, voor varkens rond de 25 euro per dier en voor schapen tussen de 20 euro en 30 euro. Bij kippen lag dit rond de 2,50 euro. Voor de andere diersoorten waren er te weinig antwoorden om een betrouwbare uitspraak te kunnen doen.

Diersoort	Aantal veehouders	Totaal aantal geslachte dieren in 2021	Gemiddelde slachtkost per dier (€)
Melkvee	2	35	117
Vleesvee	12	161	140
Varkens	16	71.669	19,8
Schapen	29	853	34
Geiten	4	61	20
Paard-ezel	0	0	0
Hert	1	1	20

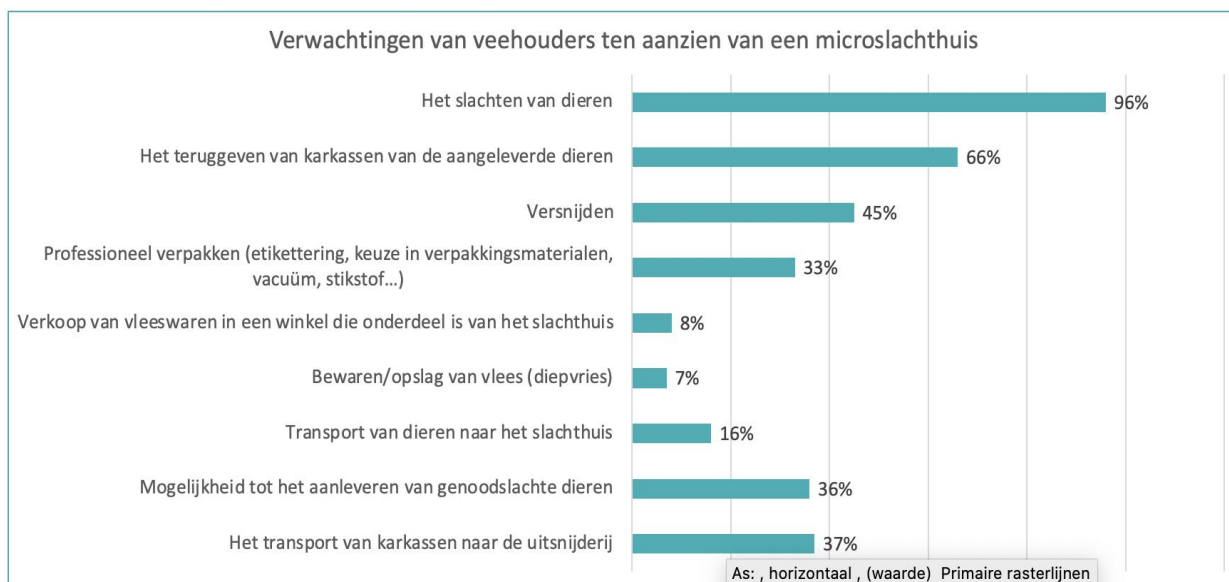

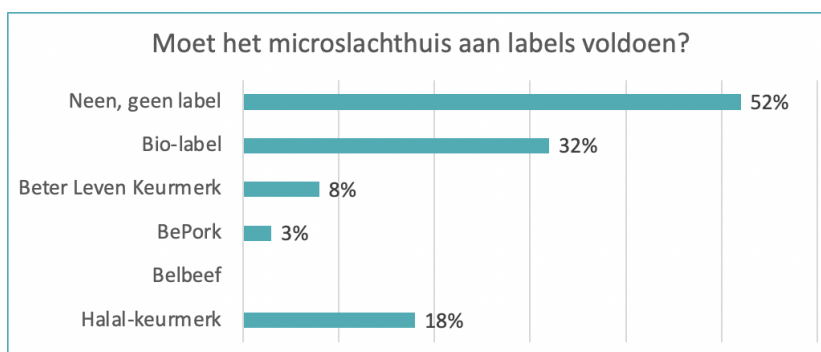
Verwachtingen van een microslachthuis

In de bevraging werd bij de respondenten gepeild naar de **verwachte invulling** van een microslachthuis door middel van enkele vooropgestelde mogelijkheden. 96% van de deelnemers verwacht dat een slachthuis in de eerste plaats hun dieren slacht (de overige 4% van de deelnemers had helemaal niets aangevinkt). Ook het teruggeven van de specifieke karkassen van de aangeleverde dieren is een belangrijk aspect. Het zelf versnijden, of het transport van de karkassen naar de versnijderij werd door respectievelijk 45% en 37% van de participanten als verwachting aangeduid. Hierop volgen de

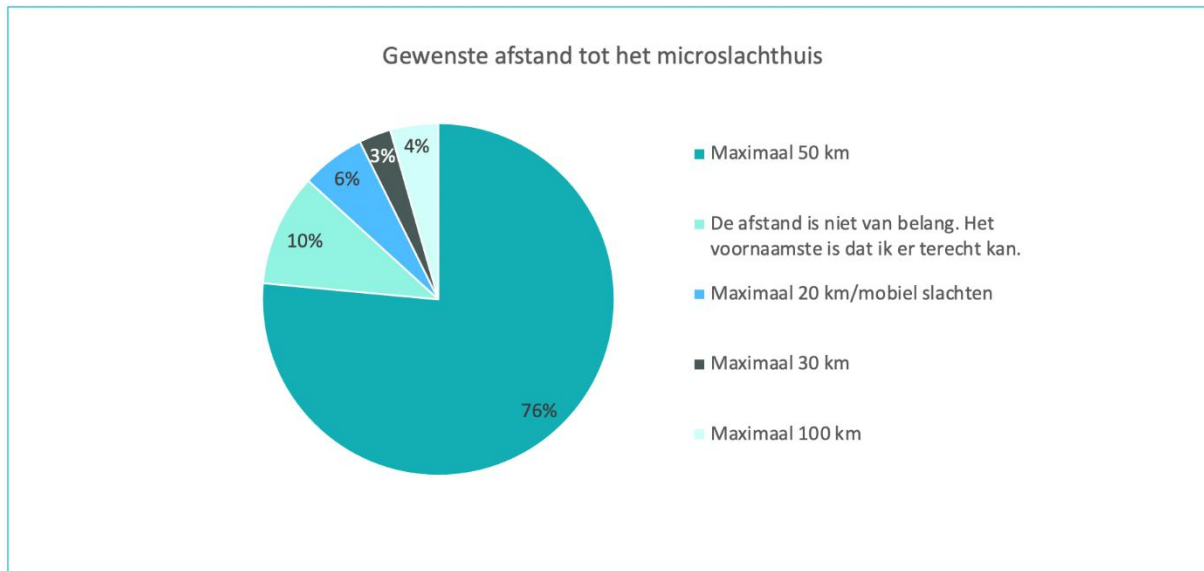
mogelijkheid tot het aanleveren van genoodslachte dieren (36%) en het professioneel verpakken (33%). Het transport van de dieren naar het slachthuis, de (bevroren) opslag van het vlees en de verkoop van de vleeswaren werden in mindere mate verwacht.

Er werd ook gepolst of de respondenten het als een meerwaarde zien dat het microslachthuis voldoet aan de voorwaarden van een **specifiek label**. Hoewel ongeveer de helft van de deelnemers aangaf dat een label niet nodig is, lijkt ook een groot deel een bio-label te willen. Niet verwonderlijk, aangezien er momenteel nauwelijks slachthuizen zijn die een bio-label dragen. Indien vee in een niet bio-gecertificeerd slachthuis wordt geslacht, krijgt het vlees geen bio-label waardoor de meerwaarde en het onderscheid met de gangbare productie verloren gaat. Naast een bio-label lijkt ook een Halal-keurmerk gewenst te zijn. Ongetwijfeld beïnvloedt het beperkt aantal tijdelijke slachtvloeren en het verbod op onbedweld slachten de vraag naar een Halal-keurmerk.

Een **beperkte afstand** tussen veebedrijf en (micro)slachthuis is voor de respondenten erg belangrijk. Ongeveer drie kwart van de respondenten verwacht een afstand van maximaal 50 km tussen het veebedrijf en het microslachthuis.

Potentiële slachtcapaciteit

1. Rundvee en paard

Uit de aangegeven aantallen komen we op ongeveer 166 jaarlijks te slachten runderen. Volwassen runderen staan gelijk aan 1 grootvee-eenheid (GVE), andere runderen aan 0,50 GVE. Aangezien niet gespecificeerd wordt of de aangegeven aantallen kalveren of volwassen runderen betreft, kunnen we niet precies zeggen aan hoeveel GVE bovenstaande aantallen gelijk staat. Wanneer we een gemiddelde nemen van 0,75 GVE, komen we voor deze 166 dieren aan ongeveer **125 GVE**. De respondenten hadden geen interesse in het slachten van paarden.

2. Varkens en kleine herkauwers

Voor varkens komen we op een aantal van 2.107 te slachten dieren. Varkens met een levend gewicht van meer dan 100 kg staan gelijk aan 0,20 GVE, andere varkens aan 0,15 GVE en biggen met een levend gewicht van minder dan 15 kg aan 0,05 GVE. Aangezien in Vlaanderen voornamelijk volwassen varkens worden geslacht gaan we uit van 0,20 GVE per varken, waardoor we een totale capaciteit van **421 GVE** bekomen.

Bij de kleine herkauwers komen we op een aantal van 2.570 te slachten dieren (1.549 schapen en 1.021 geiten). Volwassen schapen en geiten staan gelijk aan 0,10 GVE, lammeren en geitjes met een levend gewicht van minder dan 15 kg aan 0,05 GVE. Aangezien in Vlaanderen voornamelijk lammeren en geen volwassen schapen worden geslacht komen we op een vraag naar **78 GVE** voor schapen. Voor de geiten gaan we er van uit dat het volwassen geiten betreft en komen we uit op een capaciteit van **102 GVE**. Alles tezamen komt dit neer op 601 GVE.

Conclusie slacht rood vlees

De respondenten geven aan dat ze per jaar zo'n **726 GVE** runderen, varkens en kleine herkauwers in een microslachthuis willen laten slachten. Gezien de respondenten over heel Vlaanderen zijn verspreid, is de

gevraagde capaciteit per regio eerder beperkt. Anderzijds, is het wel duidelijk dat er een zeer specifieke behoefte is naar een slachthuis in de nabije omgeving, naar het korteketenaspect (mogelijkheid tot terugname van de karkassen van de ter slacht aangeboden dieren) en het kunnen slachten onder een bio-label. Opmerkelijk is de interesse in een microslachthuis in een regio (in het westen van Vlaanderen) waar nog tal van slachthuizen actief zijn, maar de net aangehaalde specifieke behoeftes zullen ongetwijfeld die interesse kunnen verklaren. Ongetwijfeld hebben we met deze bevraging niet alle geïnteresseerden bereikt en is de berekende slachtcapaciteit een onderschatting. Daarnaast zal waarschijnlijk het aanbod aan dieren nog stijgen van zodra er een microslachthuis in een regio operationeel is.

Toekomstvisie

Hoe zie je het aantal ter slacht aangeboden dieren evolueren als er een microslachthuis in je buurt operationeel is? Neemt het aantal de komende jaren toe, neemt het af of blijft het min of meer hetzelfde? Bijna de helft van de deelnemers gaf aan dat het aantal te slachten dieren de komende 5 jaar zal toenemen. Iets minder dan de helft (46%) gaf aan dat het aantal aangeboden dieren quasi gelijk zal blijven en een kleine minderheid (4%) geeft aan dat de aantallen zullen afnemen.

Participatie microslachthuis

Is het voor u belangrijk wie het microslachthuis uitbaat? Bijna driekwart van de deelnemers gaf aan dit niet belangrijk te vinden. De anderen kiezen voornamelijk voor een producentenorganisatie (samenwerkingsverband tussen individuele landbouwers, die allemaal hun zelfstandigheid behouden) of een coöperatie (een vereniging van leden die samen een bedrijf hebben, met een gezamenlijk doel voor alle leden).

Conclusie

Er is vraag naar **minstens 726 GVE** slachtcapaciteit in een microslachthuis.

Ondanks het feit dat de gevraagde capaciteit per regio vrij laag is, is de berekende slachtcapaciteit waarschijnlijk een **onderschatting** door het beperkte bereik van deze bevraging. Dat blijkt o.a. uit het feit dat na het afsluiten van de enquête nog enkele veehouders, die de enquête niet hadden ingevuld, interesse hebben getoond. Daarnaast is het aannemelijk dat het aanbod te slachten dieren nog stijgt van zodra een microslachthuis in een bepaalde regio operationeel is.

Ook zien we een zeer specifieke behoefte voor **korteketenproducenten** en **bio-gecertificeerde** slachthuizen. Opmerkelijk is de interesse in een microslachthuis in het westen van Vlaanderen, waar meerdere slachthuizen operationeel zijn, wat de meerwaarde van een microslachthuis aantoont.